

Born Believers

Justin L. Barrett. PH. D. (Free Press 2012)

Är tron på Gud något vi människor har sedan födseln, eller är det något vi lär oss under uppväxten? Enligt Justin L. Barretts forskning på området skulle det vara det förra. Gudstron har vi i oss från början, men som många tappar på vägen. Kunskapen om Gud är inte något människan lär utan något hon *glömmer*.

Justin L. Barrett, en amerikans psykolog, har genom omfattande undersökningar kommit fram till detta. Genom riggade psykologiska experiment har barn från 3 års ålder och uppåt blivit testade om deras insikt om andra människor, fysiska objekt, theory of mind m.m.

Det är till exempel naturligt för barn att utgå från att allt har ett syfte. Klippor är kantiga, rosor har taggar och zebror är randiga av en särskild anledning, tänker barn, inte bara att de råkar vara så. Det finns en mening bakom allt. (Även om de inte själva förstår meningen varför de ständigt frågar oss vuxna) Den är formen av teleologiskt tänkande (telos = ändamål) är något som barn är födda med.

Det är naturligt för barn att tro att Någon ligger bakom allt. (Därav att det finns ett ändamål) De förstår att det inte är någon annan människa som skapat världen utan det måste vara någon med övermänskliga förmågor.

Men hur vet man att det inte är föräldrarna som påverkat barnen? Svaret är att Barrett har undersökt både barn uppvuxna i kristna hem, barn i icke-religiösa hem där man aldrig pratade om Gud eller religion, samt barn i hem med helt andra religiösa traditioner. Och det han kom fram till vara att yngre barn i alla grupperna gav liknande svar eller gav liknande resultat på olika experiment. Det var först i 8-10 års åldern som grupperna började skiljas åt och svaren mer och mer avspeglade vad föräldrarna trodde, det gällde barn i såväl kristna som i andra hem.

Barrett har beskrivit vad han kallar för en naturlig religion, den religion som barn har med sig innan de blir påverkade av sin omgivning. En naturlig religion innehåller:

- Övermänskliga varelser med tankar, önsknings, perspektiv och känslor existerar.
- Element i den naturliga världen som stenar, träd, berg och djur har ett ändamål och är avsiktligt designade.
- Övermänskliga varelser vet i allmänhet saker som människor inte, kanske särskilt saker som är viktiga för människor.
- Övermänskliga varelser kan vara osynliga och odödliga, men de är inte utanför rum och tid.
- Övermänskliga varelser har karaktär, bra eller dålig.
- Liksom människor har övermänskliga varelser fri vilja och kan och interagerar med människor, ibland belönar och ibland straffar de dem.
- Moraliska normer är oföränderliga – även för övermänskliga varelser.
- Människor kommer förmodligen fortsätta existera utan sin kropp efter döden.

Enligt Barrett är ovanstående punkter det barn har med sig från födseln, oavsett vilken kultur de föds in i eller vad de får lära sig senare av föräldrar och lärare. Det är alltså inte så att barn föds med en kristen tro, men med en tro att det finns något mer, bortom den här verkligheten som vi kan se omkring oss.

Jag tänker förstås att Gud har lagt ner detta i deras hjärtan, en rudimentär tro på honom. När vi som kyrka har dopsamtal, barntimmar och verksamhet för barn, så behöver vi inte tänka att barnen behöver övertygas. De är redan på Guds sida. De behöver förstås undervisning men alltså ingen undervisning från "scratch". Vi behöver bara bygga vidare på det som de redan vet.

Tobias Bäckström